

Sygn. akt XVII AmA 16/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w T.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 grudnia 2017 r., Nr RPZ 10/2017

1. Oddalić odwołanie;
2. Zasądzić od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w T. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720,- zł. (słownie: siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmA 16/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzja z dnia 27 grudnia 2017 r., Nr RPZ 10/17, na podstawie art. 27 ust.1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 229 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu wobec (...) S.A. z siedzibą w T.:

I. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającą na proponowaniu abonentom, w lutym 2016 roku, jednostronnych zmian warunków umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartych na czas oznaczony, poprzez podwyższanie cen świadczonych usług, mimo iż umowy te nie powinny podlegać jednostronnym modyfikacjom w czasie trwania okresu na jaki zostały zawarte, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2070) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 23 kwietnia 2016 r.,

II. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającą na proponowaniu abonentom, w lutym 2016 roku, jednostronnych zmian warunków umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartych na czas nieoznaczony, poprzez podwyższanie

cen świadczonych usług, w sytuacji nie zawarcia w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych postanowień uprawniających dostawcę usług do dokonywania jednostronnych zmian umów, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2070) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów **i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 23 kwietnia 2016 r.**

III. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez informowanie (w lutym 2016 roku) abonentów, którzy zawarli z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. umowy o świadczenie usług obejmujące co najmniej dwie usługi telekomunikacyjne, że w sytuacji braku akceptacji, zaproponowanej przez Spółkę jednostronnej zmiany warunków umowy poprzez podwyższenie ceny jednej ze świadczonych usług telekomunikacyjnych, są uprawnieni do rozwiązania umowy za wypowiedzeniem jedynie w zakresie usługi objętej podwyżką, co narusza przepis art. 60a ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1907) i **stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 23 kwietnia 2016 r.**

IV. na podstawie art. 27 ust. 4 w zw. z art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na (...)A. z siedzibą w T. środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów praktyk stwierdzonych w pkt **I** i **II** niniejszej decyzji w postaci:

1. obowiązku zwrócenia - w terminie 7 (siedmiu) miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji - każdemu konsumentowi 5 (pięciu) zł za każdy miesiąc, przez który ww. konsument opłacił abonament w podwyższonej wysokości, wynikającej z wprowadzenia jednostronnych zmian warunków umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych przez (...) S.A. z siedzibą w T., o których mowa w pkt **I** i **II** niniejszej decyzji, począwszy od czerwca 2016 r. aż do dnia, w którym (...) S.A. z siedzibą w T. zakończył świadczenie usług na rzecz Abonenta na podstawie umowy, której dotyczyła zakwestionowana zmiana jednak nie dłużej niż do dnia 30 listopada 2017 r., pod warunkiem zgłoszenia (...) S.A. z siedzibą w T. woli otrzymania zwrotu ww. części zapłaconego abonamentu;

2. obowiązku poinformowania wszystkich konsumentów, do których została wysłana informacja o jednostronnej zmianie warunków umów o świadczenie przez (...) S.A. z siedzibą w T. usług telekomunikacyjnych, o której mowa w pkt **I** i **II** niniejszej decyzji i którzy opłacili przez co najmniej jeden miesiąc abonament w podwyższonej wysokości, tj. wyższej o 5 (pięć) zł w stosunku do tej sprzed wprowadzenia zmiany, o tym, że wprowadzone zmiany były nieskuteczne oraz o przysługującym im prawie do uzyskania zwrotu zapłaconego abonamentu w zakresie wskazanym w pkt IV. 1. sentencji niniejszej decyzji poprzez:

a) wystanie - w terminie 2 (dwóch) miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, pisemnej informacji, że wprowadzone zmiany były nieskuteczne oraz o przysługującym konsumentom prawie do uzyskania zwrotu części abonamentu wynikającego z jego podwyższenia, o którym mowa w pkt **I** i **II** sentencji niniejszej decyzji oraz czynnościach, jakie musi podjąć konsument w celu jego otrzymania, w tym o konieczności wskazania przez konsumenta sposobu zwrotu przez (...) S.A. z siedzibą w T. pieniędzy (przelewem bankowym lub przekazem pocztowym); przy czym czas na podjęcie przez konsumenta tych czynności nie może być krótszy niż 1 (jeden) miesiąc od dnia doręczenia ww. informacji;

b) zamieszczenie, na koszt (...)A. z siedzibą w T. - w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji - informacji o tym, że wprowadzone zmiany były nieskuteczne oraz o przysługującym konsumentom prawie do uzyskania zwrotu części abonamentu wynikającego z jego podwyższenia, o którym mowa w pkt **I** i **II** sentencji niniejszej decyzji, w zakresie wskazanym w pkt IV. 1. sentencji niniejszej decyzji oraz czynnościach, jakie musi podjąć konsument w celu jego otrzymania, na oficjalnej stronie internetowej (...) S.A. z siedzibą w T., tj. na dzień wydania decyzji (...) w ten sposób, że powyższe informacje zostaną umieszczone na stronie głównej oraz będą utrzymywane na niej przez okres 3 (trzech) miesięcy;

3. obowiązku publikacji wersji jawnej niniejszej decyzji w całości, na koszt (...) S.A. z siedzibą w W. na oficjalnej stronie internetowej tego przedsiębiorcy tj. na dzień wydania decyzji (...) w ciągu 7 (siedmiu) dni od dnia uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, w ten sposób, że odnośnik do treści decyzji powinien zostać umieszczony na stronie głównej oraz utrzymywany jej na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 3 (trzech) miesięcy od daty opublikowania na stronie internetowej,

V. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 83 tej ustawy w zw. z art. 263 § 1 i 2 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1257) postanawia się obciążyć (...) S.A. z siedzibą w T. kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 37,40 zł (słownie: trzydzieści siedem złotych 40/100) oraz zobowiązać do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Od powyżej decyzji odwołanie złożył (...) S.A. z siedzibą w T. zaskarżając ją w całości, wnosząc i jej uchylenie w całości oraz zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

1. oparcie rozstrzygnięcia jedynie na podstawie klauzuli generalnej „naruszenia dobrych obyczajów”, bez poparcia rozstrzygnięcia zarzutem naruszenia innych niż klauzule generalne norm przepisów bezwzględnie obowiązujących;
2. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że „czas określony” zawarty w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych odnosi się do czasu świadczenia usług, a nie jedynie do objętego promocją okresu świadczenia usług po niższych cenach;
3. błędną interpretację normy art. 60a ust. 1, art. 61 ust. 5 poprzez przyjęcie, że norma ta nie stanowi samodzielnej podstawy do dokonania zmiany cen usług telekomunikacyjnych;
4. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych przez (...) S.A. nie zawierały uprawnień do dokonania zmiany cen świadczonych usług;
5. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że (...) S.A. nie dokonał rzetelnego obowiązku informacyjnego wobec konsumentów w zakresie dokonywanej podwyżki cen usług;
6. nie zastosowanie normy art. 24 ust. 3 u.o.k.k. poprzez przyjęcie założenia, że (...) S.A. naruszył zbiorowe interesy konsumentów, a nie indywidualne interesy każdego z konsumentów, który został objęty podwyżką ceny.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) S.A. z siedzibą w T. został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 31 marca 2017 r. pod numerem (...). Spółka powstała w wyniku przekształcenia (...) Sp. z o.o. w spółkę akcyjną w trybie art. 551 § 1 ustawy dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1577) na podstawie oświadczenia o przekształceniu z dnia 28 lutego 2017 r., zaprotokołowanego notarialnie - rep. A nr (...) przez notariusza J. K. w kancelarii notarialnej w P.. Zgodnie z art. 553 § 1 k.s.h., spółce przekształconej - (...) S.A., przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej - (...) sp. z o.o. /**k. 18-21 akt adm.**/

Spółka zajmuje się głównie działalnością w zakresie telekomunikacji przewodowej. Kapitał zakładowy Spółki wynosi (...) zł. (...) S.A. świadczy usługi telekomunikacyjne na terenie dwóch województw: (...) oraz (...) - (...). Usługi te są świadczone na terenie powiatów (...) i (...) w województwie (...), oraz (...), (...), (...) i (...) w województwie (...).

Według stanu na dzień 1 kwietnia 2016 r., Spółka, jeszcze jako (...) Sp. z o.o., świadczyła usługi telekomunikacyjne na rzecz abonentów w liczbie:

- a) usługa dostępu do sieci Internet - (...) (w tym (...) umów zawartych na czas oznaczony i 836 na czas nieoznaczony);
- b) usługa dostępu do sieci Internet oraz telewizji kablowej - (...) (w tym 3460 umów zawartych na czas oznaczony i 481 na czas nieoznaczony);
- c) usługa dostępu do sieci Internet oraz telefonii stacjonarnej - (...) (w tym 1040 umów zawartych na czas oznaczony i 134 na czas nieoznaczony);
- d) usługa dostępu do sieci Internet, telewizji kablowej oraz telefonii stacjonarnej - (...) (w tym (...) umów zawartych na czas oznaczony i 124 na czas nieoznaczony). **/k. 15-17v, k. 18-21 akt adm./**

Spółka bez względu na ilość usług, do świadczenia których się zobowiązuje, zawiera jedną, kompleksową umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych z każdym z abonentów. (...) oferuje również konsumentom świadczenie usług telekomunikacyjnych na warunkach promocyjnych. **/k. 15-17v akt adm./**

Zasady promocji przewidują udzielenie abonentowi ulgi na miesięczną opłatę abonamentową lub opłatę aktywacyjną wynikającą z cennika danej usługi. Standardowo umowy abonenckie w zakresie usług objętych promocją zawierane są na czas oznaczony 12 lub 24 miesiące. **/k. 15-17v akt adm./**

Konsumenci, którzy zawarli umowy abonenckie na czas nieoznaczony, są uprawnieni do ich wypowiedzenia w każdym momencie bez konsekwencji (termin wypowiedzenia wynosi jeden miesiąc), zaś rozwiązanie umowy abonenckiej zawartej w warunkach promocyjnych (na czas oznaczony) przed upływem okresu jej obowiązywania uprawnia (...) do żądania od abonenta „odszkodowania” za jej przedterminowe zerwanie, zgodnie z § 3 ust. 4 Umowy abonenckiej. **/k. 15-17v akt adm./**

Od stycznia 2015 r. Spółka dokonała jednej zmiany opłat w umowach abonenckich, którą zaproponowała w lutym 2016 r. Konsumenci mogli jedynie zaakceptować proponowaną podwyżkę opłat bądź wypowiedzieć umowę w zakresie usługi objętej podwyżką. Podwyżka opłat za usługę dostępu do sieci Internet miała wejść w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r. i zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorcy zawartym w piśmie, które wpłynęło do Delegatury 17 sierpnia 2017 r. dotyczyła (...) abonentów. Proponowana zmiana cen dotyczyła zarówno umów zawartych na czas oznaczony, jak i na czas nieoznaczony. Przedsiębiorca dołączył wzory pism kierowanych do abonentów w związku z proponowaną podwyżką opłat do pisma z dnia 11 maja 2016 r. **/k. 15-17v akt adm./**

Spółka zaproponowała konsumentom zmianę warunków świadczonych usług poprzez zamieszczanie na fakturze za miesiąc luty 2016 r. komunikatu o treści:

„Uprzejmie informujemy, że od dnia 1 kwietnia 2016 roku, podwyższona zostanie opłata abonamentowa za Internet o kwotę 5 zł. Jednocześnie informujemy, że jeżeli nie akceptują Państwo tej zmiany to do dnia 31 marca 2016 r. przysługuje Państwu prawo do wypowiedzenia umowy na usługę Internet bez ponoszenia kosztów odszkodowania na rzecz operatora z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy. Pisemne oświadczenie woli o wypowiedzeniu należy wysłać na adres (...) Sp. z o.o. ul. (...), (...)-(...) T. lub email (...).pl, kontakt z Biurem (...) pod numerem (...). Jeżeli takie wypowiedzenie wpłynie do operatora w terminie do dnia 31 marzec 2016 r., wówczas umowa zostanie rozwiązana ze skutkiem na koniec marca 2016 r.”. **/k. 15-17v akt adm./**

W podobny sposób o podwyżce zostali poinformowani klienci otrzymujący faktury w formie elektronicznej. **/k. 15-17v akt adm./**

Powyzsze pisma kierowane byly do konsumentow w terminach wynikajacych z P.t., tj. z wyprzedzeniem co najmniej jednego miesiaca przed dniem wprowadzenia zmian, zgodnie z przepisem art. 60a ust. 1 zd. 1 P.t. oraz zawieraly

pouczenia o możliwości rozwiązania umów przez konsumentów za wypowiedzeniem bez konieczności zwrotu przyznanych ulg. **/k. 15-17v akt adm./**

Ponadto, do klientów otrzymujących faktury w formie elektronicznej wystano powiadomienia o podwyżce w formie pisemnej. **/k. 15-17v akt adm./**

Z powodu kwestionowania przez część abonentów faktu doręczenia pisma, operator w dniu 22 kwietnia 2016 r. dokonał ponownego powiadomienia abonentów w formie pisemnej. Przedsiębiorca przedłożył wzór ww. pisma kierowanego do konsumentów. Informował w nim o propozycji zmiany od dnia 1 kwietnia 2016 r. ceny za usługę dostępu do sieci Internet oraz wskazywał, iż informacja o podwyżce została zamieszczona na fakturze sprzedaży za miesiąc luty 2016 r. Jednocześnie w przesłanym piśmie wydłużył termin uprawniający do rozwiązania umowy o świadczenie usługi telekomunikacyjnej bez konsekwencji finansowych do dnia 31 maja 2016 roku. Abonenci zostali poinformowani również, że w przypadku złożenia oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy do dnia 31 maja 2016 r., faktury za świadczenie usług zostaną skorygowane do poziomu wartości sprzed podwyżki. **/k. 15-17v akt adm./**

Rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem wymagało złożenia przez konsumentów oświadczeń woli w terminie przed wejściem w życie proponowanych zmian. Z pouczeń zawartych w pismach dotyczących podwyżek wynikało, że abonenci którzy zawarli z (...) tzw. umowy pakietowe (obejmujące co najmniej dwie usługi telekomunikacyjne), uprawnieni byli do wypowiedzenia umów jedynie w zakresie dotyczącym usługi, co do której miała nastąpić podwyżka (mogli wypowiedzieć umowę tylko w części). **/k. 15-17v akt adm./**

W sytuacji podwyższenia opłaty abonamentowej za usługę dostępu do sieci Internet i wypowiedzeniem przez abonenta umowy w tym zakresie, abonenta w dalszym ciągu obowiązują promocyjne opłaty na pozostałe usługi. **/k. 50 akt adm./**

Z prawa do wypowiedzenia umowy do dnia 31 marca 2016 r. skorzystało 158 abonentów, którzy zawarli umowę na czas oznaczony, oraz 20 abonentów, którzy zawarli umowę na czas nieoznaczony. Z prawa do wypowiedzenia umowy w przedłużonym terminie, tj. do 31 maja 2016 r., skorzystało odpowiednio 237 i 25 abonentów. **/k. 67-68 akt adm./**

Przekazane przez Spółkę wzorce umowne nie zawierały postanowień określających warunki dokonywania zmian umów, statuujących uprawnienie oraz określających okoliczności dopuszczające zaproponowanie oraz skuteczne wprowadzenie przez Przedsiębiorcę jednostronnych zmian wysokości opłat abonenckich (przy czym zgodnie z art. 56 ust. 5 P.t. w zw. art. 56 ust. 3 pkt 9 P.t., postanowienia w tym zakresie musiałyby zostać określone w zawartej umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych). **/k. 67-68 akt adm./**

W § 5 ust. 1 pkt 2 Umowy abonenckiej, określono jedynie obowiązek poinformowania abonentów o treści ewentualnych zmian cennika z wyprzedzeniem co najmniej jednego miesiąca, przed wprowadzeniem ich w życie. **/k. 22v akt adm./**

W § 5 ust. 2 Umowy abonenckiej wskazano, że konsument w braku akceptacji zmian do umowy, albo braku akceptacji podwyższenia cen może odmówić przyjęcia zmian, poprzez złożenie dostawcy usług pisemnej odmowy (nie później niż do dnia wejścia w życie proponowanych zmian). **/k. 22v akt adm./**

Natomiast, zgodnie z § 5 ust. 5 Umowy abonenckiej, gdy abonent nie skorzysta z prawa do wypowiedzenia, bądź nie uczyni tego w terminie, będzie to równoznaczne z przyjęciem zaproponowanych przez Przedsiębiorcę zmian i obowiązywanie ich od dnia ich wejścia w życie. **/k. 22v akt adm./**

W 2016 r. Przedsiębiorca osiągnął łączny przychód z prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie (...) zł. **/k. 61-63 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności wymienione w ust. 2–4 art. 24 u.o.k.k. Dla uznania działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów należy zatem wykazać, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki: 1) zachowanie przedsiębiorcy, 2) zachowanie godzi w zbiorowy interes konsumentów, 3) zachowanie jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami. W odniesieniu do trzeciego z wymienionych warunków użyta została alternatywa, co oznacza, że zachowanie naruszające zbiorowe interesy konsumentów musi (obok dwóch pierwszych warunków) być jedynie sprzeczne z prawem, jedynie sprzeczne z dobrymi obyczajami, sprzeczne zarówno z prawem jaki i dobrymi obyczajami.

Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego dobre obyczaje nie mają określonej normatywnej definicji. Jest to terminus technicus. Jest to klauzula generalna, której rolą jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą – w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego – być według jakiegoś schematu mającego walor bezwzględny oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy (wyrok SN z dnia 29 marca 1979 r., III CRN 59/79, niepubl.; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991 r., I ACr 411/91, Wokanda 1992, nr 4). Stanowi zatem dopełnienie zakazów działań nie naruszających norm prawnych ale kryterium uczciwości oraz normy etyczno-moralne.

Należy równocześnie podkreślić, że pogląd iż naruszenie dobrych obyczajów stanowi samoistną przesłankę kwalifikacji zachowania przedsiębiorcy jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, a wyspecyfikowanie w art. 24 ust. 2 u.o.k.k. klauzuli dobrych obyczajów sprawia, że nie jest już konieczne sięganie do przepisów innych ustaw, które odwołują się do klauzuli dobrych obyczajów jest akceptowany w doktrynie (por. M., Sieradzka w Ochrona konkurencji i konsumentów. Komentarz do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw)

Norma art. 24 ust. 1 i 2 pozwala zatem na uznanie zachowania przedsiębiorcy za naruszające zbiorowe interesy konsumentów wyłącznie na podstawie klauzuli generalnej „naruszenia dobrych obyczajów”, bez poparcia rozstrzygnięcia zarzutem naruszenia innych niż klauzule generalne norm przepisów bezwzględnie obowiązujących. Podniesiony zatem zarzut negujący tę możliwość jest więc bezzasadny.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że „czas określony” zawarty w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych odnosi się do czasu świadczenia usług, a nie jedynie do objętego promocją okresu świadczenia usług po niższych cenach. Jak wynika z treści przedstawionego wzorca wynika jednoznacznie (§1 pkt 4 umowy abonenckiej), że „umowa zostaje zawarta na czas określony”, której zakres świadczeń określony jest w § 1 umowy abonenckiej (k-22 akt admin.). Koresponduje z tym treść § 1 pkt 3 wzorca umowy abonenckiej pozostawiający opcje zawarcia umowy na czas 24 miesiące, 12 miesięcy i na czas nieoznaczony. Klauzula przekształcająca umowy zwarte na czas oznaczony w umowę na czas nie określony (w przypadku braku oświadczenia konsumenta o rezygnacji) nie zmienia charakteru pierwotnej umowy, a w szczególności, że jest to umowa zawarta na czas określony. Nie ma natomiast żadnych podstaw do uznania, że określony w ten czas nie czasem trwania umowy a jedynie okresu promocji. Twierdzenia powoda, że wniosek taki wynika z wypracowanej praktyki w obrocie gospodarczym na rynku telekomunikacyjnym nie może stanowić argumentu dla wykładni zapisów umowy.

Bezzasadny jest także zarzut błędnej interpretacji art. 60a ust. 1, art. 61 ust. 5 poprzez przyjęcie, że norma ta nie stanowi samodzielnej podstawy do dokonania zmiany cen usług telekomunikacyjnych. Zgodnie z art. 60a ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne, dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych doręcza abonentowi będącemu stroną umowy zawartej w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej treść każdej proponowanej zmiany warunków umowy, w tym określonych w regulaminie świadczenia publicznie dostępnych usług

telekomunikacyjnych, na trwałym nośniku w postaci odpowiadającej formie, w jakiej zawarta została umowa, chyba że abonent złożył żądanie określone w ust. 1b lub 1c. Zaś zgodnie z 51 ust. 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne, dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych doręcza abonentowi będącemu stroną umowy zawartej w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej treść każdej proponowanej zmiany w cenniku w postaci odpowiadającej formie, w jakiej zawarta została umowa, chyba że abonent złożył żądanie określone w ust. 5a lub 5b. Obydwa przytoczone przepisy odnoszą się wyłącznie do obowiązków formalnych spoczywających na dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych i nie przesądzają o uprawnieniu do dokonywania zmian zawartej umowy oraz zmian w cenniku.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne, świadczenie usług telekomunikacyjnych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Jest to umowa o charakterze cywilnoprawnym, a zatem obowiązuje w nich generalna zasada pacta sunt servanda, a odstępstwa od niej mają charakter wyjątku, a więc muszą wynikać z wyraźnie oznaczonej podstawy.

Klauzula modyfikacyjna może być zawarta w umowie lub we wcześniej wydanym wzorcu, jeżeli proponent posłużył się nim przy zawieraniu umowy. Panuje powszechne przekonanie, że klauzula ta musi spełniać pewne minimalne wymogi: nie może uprawniać do dokonania takich zmian, które naruszają istotne elementy umowy, oraz powinna być dostatecznie skonkretyzowana, aby chronić adherenta przed arbitralnością proponenta. Klauzula nie może więc mieć charakteru blankietowego, ma wskazywać okoliczności, uzasadniające zmianę dotychczasowego albo wydanie nowego wzorca, aby możliwa była ocena zachowania proponenta wydającego wzorzec. W obrocie konsumenckim klauzula modyfikacyjna podlega kontroli na podstawie art. 385¹ i n. k.c. (por. zwłaszcza przepisy art. 3853 pkt 10, 19 i 20 k.c.), przy czym słusznie wskazuje się na ogólny walor tych przepisów, wykraczający poza stosunki z konsumentami (Adam Olejniczak, Komentarz do art. 384(1) Kodeksu cywilnego, LEX 2014).

Zapis § 5 umowy abonenckiej zawiera jedynie określenie warunków formalnych zmiany umowy, bez określenia samego prawa do zmiany jej treści. Tym bardziej brak jest w niej konkretyzacji możliwych zmian. Nie odpowiada zatem przedstawionym wyżej warunkom. Nie było zatem błędnym ustalenie faktyczne pozwanego polegające na przyjęciu, że umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych przez (...) S.A. nie zawierały uprawnienia do dokonania zmiany cen świadczonych usług.

Konsekwencją braku uprawnienia do dokonywania zmiany cen świadczonych usług, jest nierzetelność w zakresie obowiązku informacyjnego wobec konsumentów w zakresie dokonywanej podwyżki cen. Skoro bowiem powód nie miał uprawnienia do zmiany zawartych, to przekazywane konsumentom informacje o zmianie cen były nieprawdziwe i wprowadzające w błąd.

Odnosząc się do zarzutu nie zastosowania normy art. 24 ust. 3 u.o.k.k. poprzez przyjęcie założenia, że (...) S.A. naruszył zbiorowe interesy konsumentów, a nie indywidualne interesy każdego z konsumentów, który został objęty podwyżką ceny, zważyć należało, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera pozytywnej definicji zbiorowych interesów konsumentów, zamiast tego ustawodawca w art. 24 ust. 3 wskazuje, czym interes zbiorowy nie jest - proste zsumowanie indywidualnych interesów konsumentów wyklucza nadanie im przymiotu zbiorowego.

Sąd podziela stanowisko prezentowane w doktrynie, że do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów dojdzie wtedy, gdy konkretne działanie przedsiębiorcy nie będzie miało ściśle określonego adresata, lecz będzie skierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów jest więc równoznaczne z sytuacją, w której pewne działanie przedsiębiorcy daje się potencjalnie odnieść do wielu niezindywidualizowanych konsumentów traktowanych jako wspólny podmiot. Chodzi zatem o to, że działanie to jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów (a nie jedynie określonego konsumenta) i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów. Podejmując próbę nadania określonej treści definicji negatywnej zbiorowego interesu konsumentów, należy w pierwszej kolejności odnieść ją do pojęcia interesu publicznego. Interes publiczny wyznacza bowiem ramy działania Prezesa UOKiK na podstawie komentowanej ustawy, a zbiorowe interesy konsumentów stanowią jedną z możliwych postaci tak rozumianego

działania - precyzują, konkretyzują tę ogólną zasadę. Zbiorowy interes konsumentów jest zawsze jednocześnie interesem publicznym (C. Banasiński w Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz).

Wskazane w przedmiotowej decyzji praktyki odnosiły się do wielu niezindywidualizowanych konsumentów traktowanych jako wspólny podmiot mimo, że pierwotny krąg konsumentów wyznaczały uprzednio zawarte umowy abonenckie. Nieokreślony jednak pozostaje krąg osób, których działania powoda doprowadziły do wywołania w nich przeświadczenia, że proponowane zmiany cen i warunków umów mają charakter zgodnych z prawem. W ocenie Sądu działanie takie w oczywisty sposób naruszają interes publiczny.

Zarzut nie zastosowania normy art. 24 ust. 3 u.o.k.k. należało w związku z powyższym uznać za bezzasadny.

Mając powyższe na względzie, odwołanie należało oddalić jako bezzasadne (art.479^{31a} 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosowanie do wyniku sporu zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 § 1 k.p.c.).